Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם טאגע דעס ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נומ' 1,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנסגעלדער צו זענדען בעליעבע.

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וועכענטליך
(מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג)
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציאהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביאהריג 5 „ „ „
פירטעליאהריג 2 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פירס אויסלאנד
גאנציאהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביאהריג 5 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פירטעליאהריג 2 „ 75 „ „

Nr. 22, איילפטער יאהרגאנג | פעסט מיטטוואך כו שבט ה'ת'ר'ל'ט' | Pest, den 19. Feber 1879.

אויס דעם אונגארישען רייכסטאגע.

דיעזען מאָנטאג האט דער אונגארישע רייכסטאג מיט דער פערהאנדלונג דעס 1879-ער באַדשעטס בעגאָננען. — דער פינאנצ-מיניסטער גראף סאפארי האטטע דא נאטירליך איינען שוועֶרען שטאנדפונקט, אום דיא זייט לאנגע העפטיג אנגעגריפפענע ווירטהשאפט דער רעגיערונג צו פערטהיידיגען. ער מיססטע דאהער ניכט בלאָס איבער דאס הייעריגע באַדשעט גענינענדע אויפקלערונגען געבען, זאָנדערן אויך איף דיא ווירטהשאפט דער רעגיערונג אין דען לעטצטען יאהרען איינען ריקבליק ווערפען. גלייכצייטיג וואר עס אבער אויך זיינע פפליכט, דאריבער אויסקונפט צו ערטהיילען, וויא עס דענן מאָגליך וועֶרע, אין צוקונפט דען קראנקען צושטאנד אונזערער געלד-אנגעלעגענהייטען צו היילען. עס לאָסט זיך ניכט לייגנען, דאס דעם נייען פינאנצ-מיניסטער דיעזעס שטרעבען צימליך געלונגען איזט, דא זיינע רעדע זייטענס דער מאיאָריטעט דעס רייכסטאגעס מיט בייפאלל אויפגענאָממען וואורדע.

דיא רעדע דעס גראפען סאפארי ביי דיעזער געלעגענהייט לויטעט נאך איהרען הויפטפונקטען וויא פאלגט:

„געעהרטעס הויז! אינדעם איך היעמיט דאס באַדשעט פיר דאס יאהר 1879 צור פארלאמענטארישען פערהאנדלונג פארלעגע, ערבאטע איך עס אלס מיינע פפליכט, דיא אנגריפפע, וועלכע געגען דיא ווירטהשאפט דער געגענווערטיגען רעגיערונג פאן פילען זייטען ערהאָבען ווערדען, אלס אונבעגרינדעט צוריקצוויזען. אונטער דעם מיניסטעריאום טיסא האבען אונזערע שטאאטס-פינאנצען זיך ניכט פערשלעכטערט, זאָנדערן ערפיהרען דיעזעלבען אים געגענטהיילע איינע בעססערונג. מאן פערגעססע דאך ניכט, דאס אין דען יאהרען 1873—1874 אונזער יעהרליכעס דעפיציט פאללע 60 מיללּיאָנען בעטרוג. אין דען לעטצטען 4 יאהרען, נעמליך פאָן 1875 — 1878 וואר דאס יאהרעס-דעפיציט נור יע 10 מיללּיאָנען. דיעזעס ציעל וואורדע עררייכט טהיילס דורך מאָגליכסטע שפארזאמקייט, טהיילס דאדורך, דאס מאן דיא שטייערן אונד זאָנסטיגען איינקינפטע אום 30 מיללּיאָנען ערהאָהטע. מאן ווירד דיא פארטהיילע דער רעגיערונגס-ווירטהשאפט אין דען לעטצטען יאהרען נאך בעססער ווירדיגען קאָננען, וועֶנן איך ערקלערע, דאס אים גרונדע גענאָממען ניכט וועניגער אלס 416 מיללּיאָנען צו אייזענבאהן-בויטען אונד זאָנסטיגען נוטצבריננגענדען אונטערנעהמונגען פערוועֶנדעט וואורדען. מאן ווירד איינזעהען, דאס מאן מיט דיעזעס ערגעבניססע דער רעגיערונגס-ווירטהשאפט אין דען לעטצטען 4 יאהרען פאָללקאָממען צופריעדען זיין קאנן. עס ווירדע דאס דעפיציט אים יאהרע 1879 געוויס איין נאָך גערינגערעס געוועזען זיין. אללּיין דא קאמען צוויא פעללע, דיא מיט בעדייטענדען קאָסטען פערבונדען וואַרען. דער איינע פאלל וואר ניכט אונערוואַרטעט. עס וואוסטע יא יעדער, דאס דיא צווייטע העלפטע דער 153 מיללּיאָנען שטאאטס-שולד עבען יעטצט געטילגט ווערדען מיססטע. דאס וועֶרע אבער ניכט מאָגליך אָהנע אויפנאהמע איינער נייען אנלייהע אָדער אויסגאבע נייער גאָלד-רענטען-שיינע. אינצווישען טראף אבער אויך דער צווייטע, אונערוואַרטעטע פאלל איין, נעמליך דיא בעזעטצונג באָסניענס. דיעזע בעזעטצונג קאָסטעטע אבער ניכט בלאָס אן אונד פיר זיך בעדייטענדע סוממען, זאָנדערן דריקטע אויך אויף דען קורז אונזערער גאָלד-רענטען-שיינע, דיא וויר אין פאָלגע דעססען בילליגער פערקויפען מוססטען. דיא קאָסטען, וועלכע ביידע פעללע אונס פערוראזאכטען, לעגטען אונס איינע נייע צינזענלאסט פאָן 4 מיללּיאָנען אויף.“

„איך דארף דיא הייטיגע לאגע אונזערער פינאנצען ניכט פערהיימליכען. עס איזט מיינע פפליכט, עס רונד הערויסצוזאגען, דאס אין פאָלגע דער ערוועהנטען ביידען פעללע אונזער דעפיציט פיר דאס יאהר 1879 ניכט וועניגער אלס 24 מיללּיאָנען בעטראָגט. יא, איך מוס נאָך וויטער געהען אונד ערקלערען, דאס אויך פיר דאס יאהר 1880 קיינע אויסזיכט פאָרהאנדען, אום דאס דעפיציט הערונטערצומינדערן. וויר מיססען אונס אים געגענטהיילע דאראויף געפאסט מאכען, דאס אונזער דעפיציט אים יאהרע 1880 זאָגאר אויף מינדעסטענס 28 מיללּיאָנען שטייגען ווירד!“

„אבער אלל דאס דארף אונס ניכט ענטמוטהיגען. וויר ווערדען טראָטצדעם אונד אלל דעם וועגע פינדען, אום אונזערע פינאנצען צו פערבעססערן אונד דאס דעפיציט נאך אונד נאך צום שווינדען צו בריננגען. — פרייליך דיא דירעקטען שטייערן קאָננען וויר ניכט ערהאָהען, דא דיא בירגער שאָן דיא געגענווערטיגען דירעקטען שטייערן נור מיט גראָסטער אנשטרענגונג ערטראגען קאָננען. אללּיין עס גיבט יא דאָך אייך אנדערע מיטטעל, אום דאס גלייכגעוויכט אין אונזערער שטאאטס-ווירטהשאפט הערצושטעללען. דיעזע מיטטעל זינד: 1) ערהאָהונג דער אינדירעקטען שטייערן; 2) איינפיהרונג פאָן נייען אינדירעקטען שטייערן; 3) פערמינדערונג דער מיליטער-אויסגאבען; 4) דיא מאָגליכסטע איינשרענקונג דער בעזעטצונגס-קאָסטען! דיא ערסטען צוויא פונקטע בעדייטען איינע ערהאָהונג דער שטאאטס-איינגאהמע; דיא לעטצטען צוויא פונקטע יעדאָך בעדייטען איינע פערמינדערונג דער שטאאטס-אויסגאבען. — שטרעבט מאן יעדאָך עהרליך, דיא איינגאהמען צו פערמעהרען אונד דיא אויסגאבען צו פערמינדערן — דאנן זינד וויר צו דער האָפפנונג בערעכטיגט, דאס אונזער דעפיציט נאך איינער ניכט לאנגען רייהע פאָן יאהרען פעללּיג שווינדען דירפטע!“ —

וויא זעהר אויך דיא לעטצטען וואָרטע דעס פינאנצ-מיניסטערס זייטענס דער רעגיערונגס-פארטייא מיט פריידיגעם בייפאלל אויפגענאָממען וואורדען, ערהאָב זיך דעננאָך ערנסט שימאָני, דער אים נאמען זיינער אויסערסט-לינקען פארטייא דיא ערקלערונג אבגאב: דיעזער רעגיערונג, צו דער דיא פארטייא קיין פערטרויען האט, קיינען העללער בעווילליגען צו וואָללען. דיעזע רעדע קאָננטע נאטירליך ניעמאנדען איבערראשען, דא דיא אויסערסט-לינקע נאָך קיינער דער ביזהער בעשטאנדענען רעגיערונגען דאס באַדשעט בעווילליגט האט. פאָן אים זאָ גראָססערער וויכטיגקייט וואר יעדאָך דיא רעדע דעס באראָן שימאָני, דער אים נאמען דער „פעראייניגטען אָפפאָזיציאָן“ דאס וואָרט ערגריפף אונד אונטער אנדערם פאָלגענדעס זאגטע: „געעהרטעס הויז! איך בעדויערע, עס אויסשפרעכען צו מיססען, דאס דיא ביזהעריגע ווירטהשאפט, דיא דער העררר פינאנצ-מיניסטער צו בעשאָניגען זוכטע, איינע זעהר שלעכטע איזט. זיא איזט זאָ שלעכט, דאס ביי איינער פאָרטזעטצונג דיעזער ערבערמליכען ווירטהשאפט אונזער שטאאט רעטטונגסלאָז צו גרונדע געהען מיססטע. דאס לאנד האט צור רעגעלונג אונד היילונג דער שלעכטען געלד-לאגע אונגעהייערע אָפפער געבראכט, אבער דאס דעפיציט איזט טראָטצדעם נאָך איממער אים וואכסען בעגריפפען. איבערדיעס לאָסט זיך ניכט לייגנען, דאס דיא פאָלקס-ווירטהשאפט איממער מעהר פערפאָללט. דאס פאָלק ווירד אום זאָ וועניגער דיא לאסטען ערטראגען קאָננען, דיא איהם אויפגעלעגט ווערדען. איך ערלויבע מיר דאהער צור בעזייטיגונג דיעזעס דאָפפעל-איבעלס פאָלגענדען צווייפאכען אנטראג צו שטעללען: 1) מאָגע דאס הויז איינע 25-גליעדריגע קאָממיסיאָן ענטזענדען, וועלכע דיא מיטטעל אונד וועגע פריפען זאָלל, מיט דערען הילפע אונזערע קראנקהאפטע פינאנצ-לאגע געהיילט אונד דאס דעפיציט צום שווינדען געבראכט ווערדען קאָננטע; — 2) מאָגע דאס הויז פערנער איינע 31-גליעדריגע קאָממיסיאָן ענטזענדען, וועלכע דאריבער בעראטהונגען האלטען זאָלל, אויף וועלכע וויזע דיא איממער מעהר דעם פערפאללע ענטגעגענ-איילענדע פאָלקס-ווירטהשאפט געהאָבען ווערדע, דאמיט רעכטצייטיג דער אללגעמיינען פעראַרמונג דעס פאָלקעס מיט ערפאָלג פאָרגעביינגט ווערדען קאָננע!

דיעזער אנטראג וואר פאָן מעהרערען זעהר הערפאָררראגענדען דעפוטירטען, וויא גראף אלבערט אָפפאָני, פראָפעססאָר מילאָדי, גראף טעלעשקי אונד אנדערען מיט-אונטערצייכנעט. עס איזט לייכט מאָגליך, דאס דיעזער אנטראג (פיר וועלכען אויסער דער פעראייניגטען אָפפאָזיציאָן אויך יענע דעפוטירטען שטיממען ווערדען, דיא אויסערהאלב דער פארטייען שטעהען) צור אננאהמע געלאנגט. יא, עס ווערדען אללעם אנשיינע נאָך אויך דיא מיטגליעדער דער אויסערסט-לינקען פיר דיעזען אנטראג שטיממען. דיא רעגיערונג ווירד דורך דיא אננאהמע דיעזעס אנטראגעס וועניג פערליערען, דא יא באראָן שימאָני זעלבסט ערקלערטע, דאס דיא ענטזענדונג דיעזער קאָממיסיאָנען נאָך קיין מיסטרויען געגען דיא רעגיערונג בעדייטען ווירדע. אים יאהרע 1863, וואָ דיא דעאקיסטישע רעגיערונג אללע מאכט אין הענדען האטטע, שפראך טשענגערי, דיעזער וואַרמע אנהענגער דער דעאק-פארטייא, זעלבסט פיר דיא ענטזענדונג זאָלכער קאָממיסיאָנען. דיעזע קאָממיסיאָנען ווערדען אין דער טהאט דיא רעגיערונג נור נאך איינער דאָפפעלטען ריכטונג הין אונטערשטיטצען: בעטרעפפס דער היילונג דער קראנקהאפטען פינאנצ-לאגע אונד הינזיכטליך דער העבונג דער פאָלקס-ווירטהשאפט. וויר גלויבען ניכט, דאס איינע אורזאכע פאָרהאנדען איזט, דאס צושטאנדע-קאָממען דיעזער קאָממיסיאָנען אים אירגענד איינעם גרונדע צו בעקעמפפען.

אויס דעם עסטערייכישען רייכסראטהע.

אין דער געסטריגען זיטצונג דעס עסטערייכישען רייכסראטהעס האט זיך דאס אלט-נייע עסטערייכישע מיניסטעריאום דעם הויזע פאָרגעשטעללט. ביי דיעזער געלעגענהייט היעלט דער אָבערסטע לייטער דעם אלט-נייען מיניסטעריאומס, נעמליך העררר שטרעמאיער, פאָלגענדע אנשפראכע:

„געעהרטעס הויז! דאס פריהערע מיניסטעריאום האטטע בערייטס זייט איינעם יאהרע אבגעדאנקט, אונד דאָך קאָננטע עס וועהרענד דעם גאנצען יאהרעס ניכט געלינגען, איין אנדערעס מיניסטעריאום צוזאממענצושטעללען, וויילל ערסטענס דיא אללגעמיינע פאָליטישע לאגע איינע

* (זילבער געגען פאפיער-געלד.) לאנגע יאהרע הינדורך האט מאן דא-ריבער קלאגע געפיהרט, דאס מאן אימער נור פאפיער-געלד, ניע אבער איינע זילבער-מינצע צו געזיכטע בעקאממט. דאמאלס האטטע דאס זיל-בער איינען האָהערן ווערטה אלס דאס פאפיער-געלד. יעטצט איזט דיעס ניכט דער פאלל. צווישען פאפיער- אונד זילבער-געלד עקסיסטירט הייטע קיין אשיא. דא נון דאס פאפיער-געלד, נאמענט-ליך ביי גראָסערען סוממען, בעקוועמער איזט, אלס דאס זילבער-געלד, זאָ נימטט הייטע יעדער ליעבער איינען אלטען צערפעטצטען גולדען-צעט-טעל אן, אלס עטווא איינען נייען, בלאנקען זילבער-גולדען. וויא אויס וויען פאָם 14-טען דיעזעס בע-ריכטעט ווירד, בעפינדעט זיך דיא עסטערייכ-אונגארישע באנק אין פערלעגענהייט וועגען דעם פיעלען זילבער-געלדעס, וועלכעס זיך ביי דער-זעלבען אנהייפט. מיט סעפטעמבער פאָריגען יאה-רעס זינד אין דיא באנק ניכט וועניגער אלס 31,132,000 זילבער-גולדען איינגעפלאָססען. נון האט דיא באנק מעהר קיינען ריום צור אויפבעוואהרונג דעם אימער מעהר איינשטראָמענדען זילבערס. אין דען שטאאטס-קאססען האט זיך עבענפאללס פיעל זילבער אנגעהייפט. מאן האט דאהער מיט דער איינציעהונג דער גולדען-צעטטעל בעגאָננען, דאמיט מאן דיא זילבער-גולדען אין פערקעהר ברינגע. דיא עסטערייך-אונגארישע באנק האט דיא ביידערזייטיגען רעגיערונגען ערזוכט, נור רעכט פיעל גולדען-צעטטעל איינציעהען צו וואָללען, דא דיא באנק געגען דיעזע נאָטען נערנע מינדעסטענס 10 מילליאָנען אן זילבער-גולדען צור פערפיגונג שטעללען ווירדע.

* (אונזער נייער ראָמאן.) נעכס-טע וואָכע ווירד אונזער גענענווערטיגער ראָמאן שאָן צו ענדע זיין, וואָרויף דאנן דער נייע ראָמאן בעגיננען ווירד, וועלכער אללע ביזהער געליעפער-טען ראָמאנע אן שאָנהייט, אינטערעססע אונד שפאננונג בעדייטענד איבערטרעפפען ווירד. דער נייע ראָמאן איזט פאָן דעמזעלבען בעריהמטען פערפאססער, וועלכע דיא ראָמאנע "מערקווירדיגע פערהעלטניססע" אונד "דאס פערשוואינדענע טעס-טאמענט" געשריעבען האט. דיא יעניגען, וועלכע וויע-נען דיעזעס נייען ראָמאנס אינזער בלאטט פרענומע-רירען וואָללען, מאָגען דאס וויא אם פריהעסטען טהון, דא וויר דאנן שפעטער ניכט אימער אים שטאנדע זינד, דען אנפאנג נאכצוליעפערן.

פערלאָזונג
דער סטאַניסלויער-לאָזע.

ביי דער אם 15טען פעבער 1879 פאָרגענאָמ-מענען ציהונג דיעזער לאָזע, פיעל דער הויפט-טרעפפער מיט 8000 גולדען אויף נומ׳ 4432; — פערנער געוואננען יע 400 גול. נ׳ 9020 אונד 21753; יע 50 גולדען נומ׳ 6896 11754 15508 16866 20758 23040 אונד 24113.

געשעפטסבעריכט
פעסטער פרייזע.

געטריידע-געשעפט. פאן ווייצען וואר געס-טערן מעסיג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר גוט, פערקויפט וואורדען 10000 מעטצ.

ווייצען טהייס 2500 מעטער-צענט. 78 קילא 9,60 גול. 400 מעטער-צענט. 78 קילאָ 9,55 גולד. — 300 מעטער-צענט׳ 78 קי 9,55 גול. 400 מטצ׳ 78 קילאָ 9,47½ גול. 100 מטצ׳ 76.5 ק׳ 8,95 גול. 100 מטצ׳ 76 ק׳ 8,60 גול. 1200 מטצ׳ 74,2ק׳ 8,50 גול. 200 מטצ׳ 76 ק׳ 8,60 גול. — באַנאַטער 300 מעטער׳ 76.2 קילאָגראַמם 8,20 גול. 200 מעטער׳ 74 קילאָ 8,10 גולד. 100 מטצ׳ 74 קילאָ 7,65 גולד. (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

קאָרן 5,40—5,70 גולד.

גערסטע פוטטער 5,25—5,75 גולדען, מאלץ 7,25—7,50 גולדען.

קוקורוץ 4,50—4,80 גולד.

האַפער 5,25—5,60 גולד.

רעפס קאָהל פער אויגוסט - סעפטעמבער 12⅞—12⁵⁄₁₆ גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאָגראַמם זאַמט זאַק, פרייא אב פעסט:) נומ׳ 0: 20 גולד. 60 קר., נומ׳ 1 20 גול. — קר., נ׳ 2: 19 גול. 40 קר., נ׳ 3: 17 גול. 60 קר. נ׳ 4: 16 גול. 80 קר., נ׳ 5: 15 גול. 80 קר., נ׳ 6: 14 גולד. 60 קר., נ׳ 7: 13 גול. — קר., נ׳ 8: 10 גול. 40 קר. נר׳ 8½ 8 גולד. — קר., פיינע קלייע 2 גול. 80 קר. גראָבע קלייע 2 גולד. 50 קר.

הילזענפריכטע: ערבסען 9 — 10 גול. נייע לינזען 9—10 גול. ראָהע הירזע 5 — 5,25 גול. הירזע-ברייען 9—9,25 גול. גרויער מאָהן 17—18 גול. בלויער 20—22 גול. גראָסע ווייסע באָהנען 8—8,25. צווערגעל 9¼—9½ גול. קימעל 28—30 גולד. — וויקען 5½ — 6 גולד. (אללעס פער 100 ק.)

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 27½—28 גולד.— אלטע-מעטהאָדע 29 — 29¼ גול׳ פער 10000 ליטער-פראָצענט.

שליוואָוויטץ באַנאטער 30—36 גול. סירמער עכטער 25 — 26 גול. (אללעס פער העקטאָליט.)

וויין. פיר 1878-ער וויינע 7,50—12 גולד. ראָטהווינע 10—18 גולד. (אללעס פער העקטאָליטער.)

אונשליט (חלב) 45½—46½ גול.—

צוועטשקען. באָסנישע פרימא וואארע —.19 גול. מיטטעל וואארע 15,60, סערבישע 14,30 גול.

צוועטשקענמוס (לעקוואר) 11½—12 גולד.

קלעעזאַמען לוצערנע 64—66 גולד.

האָניג. געלייטערטער 32—32½ גול. וואַקס האָניג 27—30 גולד.

וואַקס ראָהגעל 125—126 גולד.

וויינשטיין נאטור-נאסטונג 58—61 גולד.

קנאָפפערן אונגארישע פרימא-וואארע 13½—19 גולדען.

מאָהאַר 6—6½ גולדען.

פעטראָלעאום 18½—19 גולד.

פאַבריקאַ 23—24, פרימא-וואארע 28—35 גולד. פער 100 שטיק.

שאָפפעללע אין פאָריגער וואָכע וואורדען 12000 שטיק פערקויפט. אונד צוואר: דייטשוואָללינע צו 2,60— 8,20 גולד. פער פאאר. סערבישע 115—120 גולד. באנאַ-טע אונד זיעבענבירגער 120 — 135 גולד. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאממ-פעללע, סערבישע 80 — 90 גולדען, מאַצעדאָנישע 70—85 גולד. דייטשוואָללינע צו 60 — 68 (אללעס פער 102 שטיק.)

גאיס-פעללע, אָפפענע אונגארישע 185— 190 גולד. אָפפענע זיעבענבירגער 185 גולד.

הייטע, ווי נאָטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה-הייטע 108 — 112 גול. אָכסענהייטע טראָקענע 109 — 110 גול. ראָסהייטע 10½—12 גולד. פער פאאר.

שאַפוואָללע, אין פאָריגער וואָכע וואר דאס וואָלל-געשעפט לעבהאַפטער, עס וואורדען פערקויפט. 100 מטצ׳ מיטטעלאיינשורען צו 86—92 גולד. 150 מטצ׳ פעהלערפרייע באטשקער 76—77 גולד. 120 מטצ׳ זאַנד-וואָללען 62—64 גולד. 150 מטצ׳ געבירגסוויישורען אונד זאָממער-וואָללען צו 90—92 גולד. 180 מטצ׳טהייס-צווי-שורען אונד זאָממערוואָללען 81 — 82 גולד. (אללעס פער 56 קילאָ.)

וויענער פרייזע.

שפיריטוס 28 — 28¼ גולד. צו 10000 ליטער פראָצענט. —

ריבאָל 42—42½ גולדען. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 50000 מעטערצענט׳ פרייזע: טהייס-ווייצען 79—80-קילאָ׳ 9,75—11,10 גולד׳ פער מעטערצענט.

קאָרן, אונגארישעס 71—72-קילאָגראַמם 6,40—6,60 גולד׳ פער מעטער-צענט.

האַפער אונגארישער 5,85 — 6,10 גולדען פער מעטער-צענטנער.

גערסטע סלאָוואקישע 63—64½-קילאָ 7,10 — 9,40 גולד.

רעפס באנאטער 12.— 12,50 גול. קאָהל 12,25 — 13.50 גול.

ווייצען-מעהל נ׳ 0: 21— 22 גול., נ׳ 1 18,50— 20 גול., נ׳ 2: 17 — 18, נ׳ 3: 14.50—15,50 גולדען, אללעס פער מעטער צענט.

קאָרן-מעהל, נ׳ 1: 12,50 — 14 גול. נ׳ 2, 10,50 11,50 גולדען פער מעטער-צענט.—

הילזענפריכטע: לינזען 10—22 גולדען, ערבסען 7½—14 גול. באָהנען 8—9½ גול.— היידען —5,— 5,40 גול׳ (אללעס פער 100 קילאָ.)

לאָטטאָ-ציהונג פאָם 15-טען פעבער 1878.

טעמעשוואר	52	20	68	63	18
וויען	52	41	44	33	80
גראַץ	32	36	39	82	57

פעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאיר בר׳ רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען נייער באנאטער	74	—.—— —.—
"	75	—.—— —.—
"	76	7.90— 8.—
"	77	8.20— 8.25
"	78	8.60— 8.75
"	79	8.85— 8.95
"	80	9.—— 9.50
טהייס	74.	—.—— —.—
"	75.	—.—— —.—
"	76	8.45— 8.55
"	77.	8.75— 8.95
"	78	9.10— 9.25
"	79.	9.30— 9.40
"	80.	9.45— 9.50
פעסטער באָדען	74	—.—— —.—
"	75	—.—— —.—
"	76	8.10— 8.20
"	77	8.20— 8.30
"	78	8.55— 8.70
"	79	8.70— 8.85
"	80	8.95— 9.05
ווייסענבורגער	74	—.—— —.—
"	75	—.—— —.—
"	76	8.10— 8.25
"	77	8.30— 8.45
"	78	8.65— 8.85
"	79.	8.95— 9.10

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	5.60 —5.65
גערסטע מאלץ	62	6.60—7.20
גערסטע פוטטער	62	5.40 —5.75
האַפער	41	5.40—5.60
קוקורוץ באנאטער		—.———
אנדערער	73	4.35 —4.45
הירזע		5.20—5.50
ווייצען פער אָקטאָבער / פריהיאהר; קוקורוץ; גערסטע; האַפער; ראפס		8.47; 4.87; 5.35; 13.25

באללען-מעהל

נומער	פער 100 קילאָ
0	20 60
1	20 —
2	19 40
3	17 60
4	16 80
5	15 80
6	14 60
7	13 —
8	10 40
8½	8 —
שפיריטוס	27,70 — 28,50

מינץ-טאבעללע פאָם 15. פעבער

געלד-סאָרטען

	פר׳ גל.
[illegible]	100 —
[illegible]	5 57
[illegible]	9 33
[illegible]	9 33
[illegible]	57 60
[illegible]	11 50
[illegible]	1 12

לאָזע

	פר׳ גל.
[illegible]	290 —
[illegible]	285 —
[illegible]	109 —
[illegible]	114 50
[illegible]	125 —
[illegible]	149 —
[illegible]	148 —
[illegible]	23 —
[illegible]	22 75
[illegible]	162 50
[illegible]	33 —
[illegible]	96 50
[illegible]	23 —
[illegible]	15 50
[illegible]	15 —
[illegible]	31 —
[illegible]	31 75
[illegible]	15 60
[illegible]	41 75

	פר׳ גל.
[illegible] לאָז צו 20 גולדען	17 50
[illegible] 40	34 —
[illegible] 20	23 75
[illegible] 100	117 75
[illegible] 50	61 —
[illegible] 20	25 25
[illegible] 20	29 50
[illegible] צו 100 גולד.	81 50
[illegible] 50 גולדען	81 —
[illegible]	92 40

ווערטה-פאפיערע

	פר׳ גל.
[illegible]	83 50
[illegible]	89 50
[illegible]	75 50
[illegible]	75 25
[illegible]	85 75
[illegible]	80 75
[illegible]	101 75
[illegible]	82 —
[illegible]	95 75
[illegible]	83 50
[illegible]	96 25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. Druck v. M. Burian, Marokkanerhaus.

איינע זאלכע ניכט-גילטיגקייטס-ערקלערונג איינער יודען-עהע, ניכט בלאס דיא יידישע רעליגיאן בעליידיגט ווירד, זאנדערן אויך דיא בעטרעפפענדען איינע שעדיגונג ערליידען, אונד אלל דאס בלאס דעסהאלב, וויל דיא יידישע רעליגיאן נאך ניכט רעציפירט איזט! — וויא פערטראגט זיך דיעס יעדאך מיט דעם הויפט-גרונדזאטצע דער עמאנציפאציאן, דעמגעמעס ניעמאנד אין פאלגע זיינער רעליגיאן אירגענד איינע שעדיגונג ערליידען דירפע! עס ליעגט נין אפפען, דאס מאן דא דיא „פערזאנען" פאן דער „רעליגיאן" ניכט צו אינטערשיידען וואוסטע. וויל דיא יידישע רעליגיאן נאך ניכט געזעטצליך אנערקאננט איזט, ווערדען יא אויך דיא יודען זעלבסט, וויא וויר עבען בעוויעזען האבען, זעהר שמערצליך געשעדיגט. דאס איזט איינעס. צווייטענס אבער איזט עס גאר ניכט איינמאל ריכטיג, דאס דער קולטוס-מיניסטער זיך אום דיא יידישע רעליגיאן גאר ניכט קיממערט, וויל זיא ניכט רעציפירט איזט. מאן עראיננערע זיך דאך נור, וועלכע רעכטע דער קולטוס-מיניסטער דער יידישען קולטוס-געמיינדע שאן איינגערוימט האט! יעדער יודע מוס אן אירגענד איינע קולטוס-געמיינדע שטייערן לייסטען, וויל זאנסט דיא רעליגיאזען אינשטיטוציאנען ניכט ערהאלטען ווערדען קאננען. ניעמאנד דארף כשר-פלייש אויסשראטען לאססען, אלס דיא קולטוס-געמיינדע, וויל מאן יא דיא נאבעללא-ערטרעגניססע צור ערהאלטונג דער רעליגיאזען אינשטיטוציאנען בענאטהיגט! לעטצטערע פערפיגונג איזט זאגאר מיט דעם געווערבע-געזעטצע קיים פעראיינבאר, דא לויט דיעזעם געזעטצעס יעדער יענעם געווערבע בעטרייבען דארף, וועלכעם ער עבען וויגשט. אונד דאך דארף ניעמאנד זיין געווערבע אויף דאס כשר-פלייש-אויסשראטען אויסדעהנען, ניכט איינמאל איין ניכט-יודע, דער זיך יא דאך ניכט אום דיא ערהאלטונג דער יידיש-רעליגיאזען אינשטיטוציאנען צו קיממערן בראוכט! דא זיעהט מאן יא, דאס דער קולטוס-מיניסטער אויף דיא ערהאלטונג דער יידישען רעליגיאן גראסעס געוויכט לעגט, וואפיר דערזעלבע געוויס אונזערע פאללע אנערקעננונג פערדיענט. וויא קאנן ער אבער נינמעהר זאגען: טראטין דער יודען-עמאנציפאציאן בלייבען דיא פערפיגונגען דער האפ-קאנצלייא אין דען יידישען עהע-אנגעלעגענהייטען גילטיג, וויל דיא יידישע רעליגיאן ניכט רעציפירט איזט! אים אלל דעם געהט הערפאר, דאס אין דער גאנצען אנגעלעגענהייט איינע בעדויערליכע בעגריפפס-פערווירונג העררשט. דיעזע ווירד ליידער זא לאנגע אנהאלטען, ביז דיא רעליגיאנס-פרייהייט אויסגעשפראכען איזט. דאנן ווירד יעדער אונטערשיעד צווישען רעציפירטען אונד ניכט רעציפירטען רעליגיאנען נאטירליך פאן זעלבסט שווינדען!

* (פיר דיא קריעגס-פערונגליקטען יודען אין דער טירקייא.) אין פיליפפאפעל בעפינדען זיך געגענווערטיג ניכט וועניגער אלס 5000 יודען, וועלכע פאן דען בולגארען אונד רוססען, דעם פערמאגענס בערויבט, אויס איהרען וואהנארטען פערטריעבען ווארדען. דיא אייראפעאישע קאממיססיאן, דיא זייט מאנאטען אין זיד-בולגאריען ווילט, בעשעפטיגטע זיך זעהר אפט מיט דער דריקענדען לאגע דיעזער אונגליקליכען יודען. הערר רינג, דאס פראנצאזישע מיטגליעד דיעזער קאממיססיאן, ערשטאטטעטע דער פראנצאזישען רעגיערונג איבער דיא נאטהלאגע דיעזער אהנע איהר פערשולדען פעראונגליקטען מענשען איינען אויספיהרליכען בעריכט. קיים יעדאך, דאס דער בעריהמטע איזענבאהנ-ביא-אינטערנעהמער באראן הירש, דער אין לעטצטערער צייט זאלך' גלענצענדע בעוויזע זיינעס וואהלטהעטיגקייטס-זיננעס געליעפערט, היעפאן ערפוהר, אלס ער צו גינסטען דיעזער בעמיטליידס-ווערטהען מענשען דיא סיממע פאן 10000 פראנקס שפענדעטע. איבערדיעס ליעס ער דענזעלבען אויס זיינען וועלדערן אין דער טירקייא 10 וואגגאנס האלץ אינענטגעלטליך ליעפערן. דא קאנן מאן זאגען; וואו אימער איינע נאטה זיך צייגט, ערשיינט דער עדלע באראן אלס רעטטענדער ענגעל!

* (איין פסח-בלוט-בלבול.) אין רוסלאנד זוכט מאן געגען דיא יודען אלטע בלבולים אויפצו-ווערמען, איבער וועלכע מאן הייטע שאן אים גאנצען געבילדעטען אייראפא נור לאכט, וויא איבער זינגלאזע אלט-ווייבער-געשיכטען. — אויס פעטערסבורג ווירד נעמליך בעריכטעט, דאס פאר איינעם געריכטס-האפע אין טיפליס דיעזער טאגע געגען מעהרערע יודען דיא שלום-פערהאנדלונג שטאטטפינדעט, דערען אויסגאנג אין רוסישען קרייזען מיט שפאננונג ענטגעגענגעזעהען ווירד. — עס ווערדען נעמליך דיא אונגליקליכען יודען בעשולדיגט, דאס זיא מעהרערע קאטהאלישע קינדער געטאדטעט, אום דערען בלוט וועהרענד דער נעכסטען פסח-פייערטאגע צו בעניטצען. — ווירדע הייטע יעמאנד אין איינעם אנדערען שטאאטע אייראפא'ס מיט איינער זאלכען אנקלאגע געגען יודען אויפטרעטען, דא מיסטע ער היעפיר געוויס מיט איינער עמפפינדליכען קערקער-שטראפע ביסען, דאס ער עס געוואגט, זאלך' באזווילליגע פערלייםדונגען געגען איינען יודען אויסצושפרעכען. אין רוסלאנד איזט עס אנדערס. רעגיערונג אונד פאלק זינד יא יודען-פיינד-ליך, דיא געריכטע זינד עס אויך, דאס קאממט עס, דאס קיין אדוואקאט עס איבערהויפט וואגט, דיא פערטהיידיגונג דער אנגעקלאגטען יודען צו איבערנעהמען. אבער נאך מעהר! אין טיפליס בעפינדען זיך אויך צוויא יידישע אדוואקאטען, דיא עבענפאללס דיא פערטהיידיגונג איהרער אנגעקלאגטען גלויבענס-גענאססען ניכט איבערנעהמען מאגען אויס פורכט, דאס דיא יודען-פיינדליכע רוסישע בעפאלקערונג אים פאללע דער פריישפרעכונג זיא איבערפאללען ווירדע. זא זיעהט'ס נאך הייטע מיט דער שטעללונג דער יודען אין רוסלאנד אויס!

* (דער רוסיש-רומענישע שטרייט) איזט נאך ניכט גאנץ צו ענדע. אם 17-טען פעבער וואר אין פעטערסבורג אים קאיזערליכען פאלאסט האפ-באלל, ביא וועלכעם אללע געזאנדטען אונד פערטרעטער דער אויסווערטיגען מעכטע ערשיינען מיססען אונד אויך ערשיענען זינד. דא פפלעגט געוואהנליך דער רוסישע קאיזער יעדען געזאנדטען אנצושפרעכען אונד יעדעם איינע שמייכעלייא איבער זיינע רעגיערונג צו זאגען. אויך דיעסמאל טהאט דיעס קאיזער אלעקסאנדער, ער שפראך מיט יעדעם געזאנדטען זעהר פריינדליך — נור ניכט מיט דעם רומענישען! דער רומענישע געזאנדטע גריססטע דען קאיזער, אבער דער קאיזער ערווידערטע ניכט איינמאל דען גרוס, זאנדערן גינג קאלט אונד שטאלץ אן דעם רומענישען געזאנדטען פאריבער. דאנן ערסט, נאכדעם דער קאיזער איינינע שריטטע וויטער געגאנגען, ווענדעטע זיך דיעזער ווידער אום אונד זאגטע דעם רומענישען געזאנדטען מיט צארניגער שטיממע: „איך האבע בערייטס מיינעם קאממאנדאנטען דען בעפעהל געגעבען, דאס מיינע ארמעע דיא רומענען אויס דער פעסטונג אראב-טאביא הינויסיאגען אונד זעלבסט דיעזע פעסטונג בעזעטצען זאלל!" — דער רומענישע געזאנדטע פיהלטע זיך אויף דאס טיעפסטע בעליידיגט אונד טעלעגראפירטע דיעזע אנגעלעגענהייט אן זיינע רעגיערונג נאך בוקארעסט. דער רוסישע קאיזער האט בערייטס זיינען געזאנדטען פאן בוקארעסט נאך פעטערסבורג אבבערופען, יעטצט האט אלזא רוסלאנד גאר קיינען פערטרעטער אין רומעניען — וואס דאך פארמליך אויף איינען קריעג צווישען רוסלאנד אונד רומעניען דייטען זאללטע. — אינטערעססאנט מעלדעט נאך איינע פעטערסבורגער דעפעשע פאם 18-טען פעבער פאלגענדעס: דער דורך דיא רומענישע רעגיערונג הערבייגעפיהרטע צווישענפאלל ווירדע הייטע אין פאלגע דער צווישען ביידען רעגיערונגען אויסגעטוישטען פערזאהנליכען ערקלערונגען בעענ-

---

דייטס פארגעפונדען, דאס יאקאב בידשאווער אללעס איינגעשטאנדען האט, אונד דאס מיינע צייגענשאפט ניכט מעהר נאטהיג איזט! — אלל דאס ווייס איך זעהר גוט. — אבער ווענן איך פאר צוויא וואכען צו דען קינדערן געגאנגען ווערע, דאנן העטטען זיא מיר זיכער מעהר פערשפראכען אונד זיא העטטען אויך ווארט געהאלטען. נור דוא, שורקע, האסט מיך דאפאן אבגעהאלטען, צו דען קינדערן צו געהען — אונד זאמיט מוסט דוא מיר שאן אלס ענטשעדיגונג דיא פערשפראכענען 5000 גולדען יעהרליך צאהלען! — שורקע, איך האבע דיך אין דער האנד! דאס געלד — אדער דאס לעבען!"

מארקוס זאה זיך אום. ער וואללטע דיא גלאקענשנור ערגרייפען אונד אום זיינע דיענער לייטען; אבער זישאווסקי, דער אן דער טהירע געשטאנדען, נאהם דיא שנור אין דיא האנד אונד זאגטע: „מענש! דאצו האסט דוא נאך צייט! — קאננסטעסט דוא דיין געשוויסטער-קינד הערין? דיעזער פאנד איינען שרעקליכען טאג — אונד דוא, דיין פערדערבער, דער דוא איהן אין דען וומספה דעם לאסטערס געשטאסען האסט, לעבסט אונד שוועלגסט! — עס איזט, אלס אב איך עס נאך יעטצט הארען ווירדע, וויא מיר דיין געשוויסטער-קינד זאגטע: „סימאן! ווען דוא איינמאל מיינעם געשוויסטער-קינדע מארקוס בעקאממען קאננסט, זא רעכע מיך! רעכע מיך אונד וואהרליך דיעזעס ווירד דיין קליינסטעס פערברעכען זיין!" עס איזט פיר מיך דער לעטצטע וויללע דיינעס איינציגען געשוויסטער-קינדעס — אונד ווענן דוא מיר דיא בעדונגענע סוממע ניכט גיבסט — דאנן זאלל דאס פיר דיך דער לעטצטע אבענד זיין!"

אהנע צו אנטווארטען, נאהם מארקוס איינע געלאדענע פיסטאלע אויס דער שוב-לאדע, אונד היעלט זיא דעם זישאווסקי ענטגעגען — אינדעם ער זאגטע: „פאלשערע ניכט, רוממער יונגע! דיעזעס ווערקצייג דא קאננטע דיך מיט איינעם דרוקע מיינעס פינגערס, פאם דרוקע דיינער ארמוטה בעפרייען אונד אינס בעססערע יענזייטס בעפארדערן. דיא פאליציי קעננט דיך — אונד איך ווירדע איהר דאנן זאגען, דוא וואללטעסט היער איינען רויבמארד אן מיר אויסאיבען, וועסהאלב איך דיר ציפארקאממען אונד צו מיינער רעטטונג דיך ערמארדען מוסטע!"

אים אויגענבליקע קראכטען צוויא שיססע — אונד מארקוס שטירצטע מארטליך געטראפפען צור ערדע ניעדער! — —

„פיר דיעזען פאלל (יעדע היערויף זישאווסקי) זינד וויר נאמענטליך ביא זאלכען שורקען פארגעזעהען, אויך איך האבע איין זאלכעס ווערקצייג, וואמיט דיעזע וועלט פאן איינעם זאלכען שורקען בעפרייט ווירד!"

אונד אין דער טהאט האטטע זישאווסקי איינען געלאדענען זעקס-לייפיגען רעוואלווער ביא זיך, אויס וועלכעם ער צוויא וואהל געציעלטע שיססע געגען מארקוס אבפייערטע. —

אויף דאס געקנאלל דער שיססע וואַרען מארקוס דיענער הערביינעאיילט — אונד צו איהרעם גראסטען שרעקען זאהען זיא, וויא מארקוס אין זיינעם בלוטע געבאדעט אויף דער ערדע ליעגט, אונד וויא זישאווסקי נאך יעטצט מיט זיינעם פוסע געגען דאס געזיכט פאן מארקוס געשטאסען אונד עס בעשפיען האט.

אלס זישאווסקי דיא הערביישטירצענדען דיענער ערבליקטע, היעלט ער איהנען דען רעוואלווער ענטגעגען אונד ריעף: „עס קאממע מיר קיינער נאהע, איך האבע היער נאך פיער שיססע צו פערטהיילען! וועהעט היעהער, וועהעט אייערען העררן אונד געביעטער אן! נאך ראכעלט ער, נאך איזט ער ביא פערשטאנדע! — וועהעט, וויא איין לאסטערהאפטער מאנן קרעפירט, וויא פערצווייפעלט, וויא פערצערדט זיין געזיכט איזט! — דער שופט ווירד אויך ניממערמעהר צו דען באטען זיינער לאסטערהאפטען שטרייכע מאכען. זיינע שאנדע איזט בערייטס אבגעליפען! — וואס מיך בעטריפפט, זא רופט דיא פאליצייא, איך זעלבסט וויל מיך איהנען אויסליעפערן. — זאלל זיך דיא אירדישע גערעכטיגקייט אן מיר רעכען, ווענן איך נור דער הימליישען גערעכטיגקייט איין ווערקצייג וואר, אום דיעזע ערדע פאן זאלכעם שייזאל צו בעפרייען! — עס וואר איינמאל 100 דוקאטען אלס פרייז פיר דעניעניגען אויסגעשריעבען, דער מיך דער פאליצייא לעבענדיג אויסליעפערט. שאדע, דאס איך עס ניכט יעטצט עבענזא וויא יענער רייבער מאכען קאנן, דער זעלבסט צו איינעם ארמען מאננע גינג, אונד זיך איהם ענטדעקטע, דאמיט ער איהן פערראטהע אונד דאפיר בעלאהנט ווערדע. שורקישע דיענער איינעס שורקען, וויא מישליידס-לאז איהר דאשטעהט; האט דענן קיינער פאן אייך איינע טהרענע פיר דיעזען קרעפירטען שורקען. זא שטירבט איין טיראנן, פאן ניעמאנדעם בעוויינט. איך גלויבע נאר, איהר לאכעט. וואס שטעהט איהר דא אונד נאפפעט; האלעט דיא פאליצייא, זאגע איך! — איך גלויבע, דיא פאליצייא מוס היער אין דער נעכסטען נעהע וואהנען!" —

(פארטזעטצונג פאלגט.)

זעהר שוויעריגע וואר, אונד וויל צייטונגס דיא
דויער דיעזעס רייכסראטהעס שאָן באלד צו ענדע
זיין ווירד, וועסהאלב איינע נייע רעגירונג מיט
איהרעם נייען פראָגראממע ניר פאַר דען נייגע-
וועהלטען רייכסראטה ערסט טרעטען מיסטע. וויר
קאָננען דאהער יעטצט נאָך ניכט פאָן איינעם צו-
קינפטס-פראָגראמם שפרעכען אונד איך קיינע
נייע פאָליטישע אונטערנעהמונג פערקינדיגען. וויר
מיססען יעטצט פאַר אללעם נור דאהין טראַכטען,
דאס דיא לויפענדען שטאאטס-געשעפטע קיינע
אונטערברעכונג עריידען, אונד דאס דיא קאָנ-
שטיטוציאָנעלע טהעטיגקייט איך אויף דען באלד
צו וועהלענדען נייען רייכסראטה אָהנע שטאָרונג
איבערגעהע. דיא מיטגליעדער דער יעטציגען מיניס-
טער וואַרען פאַללע זיעבען יאהרע אין דער רע-
גירונג, מאן קעננט דאהער איהרען כאראקטער
אונד איהרע טהעטיגקייט. — אונד נון האבע איך
יעטצט נור נאָך מיטצוטהיילען, דאס אונזערע
בעציעהונגען צום אָריענטע דורך דען בערלינער פריעדענס-פערטראג אויף דאס אללער-
בעסטע געאָרדנעט זינד; פיר אונזערע
פערהעלטניססע אין בעצוג אויף דיא טירקייא
זינד בעשטיממטע אונד פעסטע בעדינגונגען
גרונדלאגען געשאַפפען וואָרדען. פאָן דיעזעם
שטאנד-פונקטע אוים ערקעננען וויר עס אלס אונ-
זערע פפליכט, דאס אונזער אויסוערטיגעס מיניס-
טעריאום דען בייא דעם בערלינער קאָנגרעססע אנ-
גענאָממענען בעזעטצונגס-אויפטראג וואהל אויס-
פיהרע; אבער מיט דער גראָסטען שפארזאמקייט
אונד מיט דען וועניגסטען קאָסטען. טראָטץ דער
נייען בעזעטצטען לענדער מיט דיא קאָנשטיטוציאָן
אונזערער מאָנארכיע אין דער ביזהעריגען איט
יאהרע 1867 געשאַפפענען פאָרם פאָרטבעשטעהען
אונד דאַרף ניכט געענדערט ווערדען. יעדע גע-
פאהר איינער שטאאטס-רעכטליכען פערוויקעלונג
מוס פערנגעהאלטען ווערדען. דיא ביזהעריגע
„בעזעטצונג" האט וואהל אָפפער געקאָסטעט; אבער
פאָן נון אן איזט יעדעס נייע אָפפער בייא דער
בעזעטצונג צו פערהיטען, זאָ וויט עס נור מיט
דער עהרע אונד זיכערהייט דער מאָנארכיע פער-
איינבאר איזט. וויר האָפפען דאהער, דאס ווירד אין
דער ערפיללונג אונזערער שוויעריגען אויפגאבען
קיינען זאָ גראָסען היגדערניססען זייטענס דיעזעס
געעהרטען הויזעס בעגעגנען ווערדען."
איים דיעזער רעדע דעם העררן פאָן שטרע-
מאיער איזט צו ערזעהען, דאס דיא „בעזעטצונג"
נונמעהר אלס איינע פאָללקאָממען אבגעשלאָס-
סענע טהאט ערבעטעט אונד דאס עס דאהער צו
איינער נייען אונד ערווייטערטען אונטערנעהמונג
ניכט קאָממען ווירד, בלאָס דיא בעזעטצונג פאָן
זיר-באָסניען, נעמליך נאָוי-באזאר זאָממט אימגע-
גענד, זאָלל נאָך פאָרגענאָממען ווערדען; אבער
נור אויף פריעדליכע וויזע אים איינפערשטענד-
ניססע מיט דער טירקיא.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* („דיא רייזע זיינער מאיעס-
טעט נאָך טעמעשוואר.") ווי אים
וויען בעריכטעט ווירד, וואורדע שאָן יעטצט אין
דען אללערהאָכסטען קרייזען דער ענטשלוס גע-
פאַסט, דאס זיינע מאיעסטעט אים נעכסטען
הערבסטע נאָך טעמעשוואר רייזען ווערדע, אים
דאָרט דען מילטער-עקסערצירונגען בייצו-וואָה-
נען. פריליך ווירד דיעזער רייזע-פּלאַן נור דאנן
צור אויספיהרונג געלאַנגען, ווענן דער אָראָקע-
אישע פריעדע, ווי אללגעמיין געהאָפפט ווירד,
אינצווישען קיינע שטאָרונג ערלייִדעט. איבעריגענס
ווירד בעריכטעט, דאס דיא רייזע זיינער מאיעס-
טעט, אבגעזעהען פאָן דען מילטער-עקסערצירונ-
גען, איך נאָך איינען אנדערען זעהר וויכטיגען פאָ-
ליטישען צוועק האט. — אים הערבסטע ווערדען
עס נעמליך 100 יאהרע זיין, דאס דיא קאָמיטאטע
טאָראָנטאל, טעמעש, קראשוי אונד סאָרעני ווידער
דער אונגאַרן אנגעשלאָססען ווארדען. אים
דיעזער פעראנלאססונג זאָלל נון אין טעמעשוואר
איינע גראָסארטיגע פיערליכקייט פעראַנשטאַל-
טעט ווערדען. דיא פאָליטישע בעדייטונג דיעזער
פיערליכקייט ווירד אבער יעדער האָבשעטצען,
דעם דיא פערהעלטניססע אין דען ערוועהנטען קאָ-
מיטאטען בעקאנגט זינד. אין דיעזען וואָהנען נעמ-
ליך צומייסט סערבען, דיא אָהנעהין זיך יע איינע
לאָזרייסונג פאָן אונגאַרן אַנשטרעבען. דא נון זיינע
מאיעסטעט אן דער גראָסארטיגען פיערליכקייט
ווענען ווידער-אנשלוססעס דיעזער קאָמיטאטע אן
אונגאַרן, דיא פאַר 100 יאהרען ערפאָלגטע, אין
אללערהאָכסטער פערזאָן טהיילנעהמען ווירד,
ווערדען דיא העררען סערבען אין דען ערוועהנטען
קאָמיטאטען זיך-אינגאַרנס ענדליך וויססען, דאס
איהרע לאָזרייסונגס-בעשטרעבונגען ניע אין ער-
פיללונג געהען קאָננען, דא דיעזעלבען געגען דען
אללערהאָכסטען ווילען זיינער מאיעסטעט פער-
שטאָסען. —

* („נאָך איינמאל דיא יידישען
עהע-אנגעלעגענהייטען.") וויר הא-
בען אין פאָריגער נוממער הערפאָרגעהאָבען, דאס
הייטע, דא דיא יודען אין אונגאַרן בערייטס גע-
זעטצליך עמאנציפירט זינד, קיינע בעזאָנדערען בע-
שטיממונגען אונד פערפינגונגען גילטיג זיין האבען
דירפען, דיא נור דיא יודען אללין בעטרעפפען
וויעהדענד זיא פיר אנדערע קאָנפעססיאָנען נאָך
ניכט עקסיסטירען. וווענן דער קולטוס-מיניסטער
טראָטצדעם אונד אלל דעם דיא פערפיגונגען דער
האָפ-קאנצלייא אין דען יידישען עהע-אנגעלעגענ-
הייטען, דיא נאָך פאַר דער גלייכשטעללונג דער
יודען געטראָפפען ווארדען, אויך הייטע נאָך פיר
גילטיג ערקלערטע, זאָ קאָנן ער היעפיר נור איינען
גרונד האבען. ער דענקט זיך נעמליך: „דיא יודען
האבען וואהל דיא גלייכשטעללונג זיך ערראונגען,
אללין דיא יידישע רעליגיאָן איזט יא אויך הייטע
נאָך ניכט רעציפירט (געזעטצליך אנערקאננט). —
איך קאנן דאהער אויספרעכען, דאס ווענן איינע
יידישע עהע-שליעסונג אָדער עהע-שיידונג פאָס
געזעטצליך ענטשטאנדען איזט, ווייל מאן זיך אים איינע רעליגיאָן, דיא
גילטיג זייא, ווייל מאן זיך אים איינע רעליגיאָן, דיא
ניכט רעציפירט איזט, ניכט צו קיממערן ברויכט."
—דאס אללין קאָנן דער געדאנקען-גאנג דעם קול-
טוס-מיניסטערס זיין. אויך דער אבערסטע געריכטס-
האָף, דער עס, ווי וויר ייגנסט געמעלדעט, אלס
אורטהייל אויסגעשפראָכען, דאס עהע-שליעסונגען
אונד עהע-שיידונגען, בייא וועלכען דיא האָפ-
קאנצליי-פערפיגונגען ניכט בעאבאכטעט ווערדען, אונ-
גילטיג זינד, האלט גאנזליך עבענפאַללס דיא
יידישע רעליגיאָן אלס ניכט בעאכטענס-ווערטה.
דיעזע טהאטזאכע, דאס מאן אין אונגאַרן איבער
דיא יידישע רעליגיאָן זאָ דענקט, איזט אן אונד פיר
זיך גענוג זעהר בעדויערנסווערטה. — אללין וויר
העטטען צו דיעזער אנגעלעגענהייט איך נאָך
צווייא וויכטיגע בעמערקונגען: ערסטענס מיססען
וויר אונס ערקלערען: וואס איזט דענן אונטער
„יודען-עמאנציפאציאָן" צו פערשטעהען? געוויס
נור פאָלגענדעס: דיא יודען דירפען איהרער רע-
ליגיאָן וועגען אין קיינער וויזע אן איהרען פאָלי-
טישען, בירגערליכען אָדער איינענטהומס-רעכטען
איינע שעדיגונג ערליידען. נון דירפען וויר ניכט
איבער אכט לאססען, דאס דורך דען אויסשפרוך,
וואנאך איינע רעליגיאָן גילטיגע יודען-עהע דענגאָך
אונטער געוויססען אומשטענדען געזעטצליך אונ-
גילטיג זיין קאַנן, וויל יא דיא יידישע רעליגיאָן
ניכט רעציפירט איזט — פיר דיא בעטרעפפענ-
דען איינע שעדיגונג דעס בירגערליכען אונד איי-
גענטהומס-רעכטעס ענטשטעהט! ווענן מאן זאגט:
דאס דיעזע אָדער יענע יודען-עהע ניכט גילטיג
איזט, זאָ האט דאס וויב צום בייספיעל דאס רעכט
פערלאָרען אויף איינען טהייל דעס הינטערבליע-
בענען פערמאָגענס, דער איהר אלס וויטווע גע-
ביהרט. עבענזאָ פערליערען דיא הינטערבליעבע-
נען קינדער אוים דיעזער עהע דאס רעכט, איהרען
פאטער צו בעערבען. מאן זיעהט אלזאָ, דאס דורך

פאָלליעטאָן.

דאס פערשוואונדענע טעסטאמענט.

(80. סע פאָרטזעטצונג.)

פּירגינטעם - קאפיטעל.

טראָטץ זיינער אונגעהייערען אויפרעגונג האטטע
העדר אָפּפענהיימער נאָך זאָ פיעל ניכטערנהייט אונד ניים.
טעס-געגענוואַרט, אום איינצוזעהען, דאס עס ניכט נוטהיג
טהון ווירד, ווענן אדאָלף נאָך לענגער בייא דיעזעם איים.
טריטטע פערוויילען זאָללטע. אדאָלף וואר פאָן זיינעם
צאָרנע צו זעהר הינגעריססען, אָפּפענהיימער דרענגטע דא.
העד דען אדאָלף צור שנעללען ענטפערנונג פאָן דיעזעם
אָרטע דער באָזען מענשען, אין זעלבעם פּאָקער, אין וועל.
כעם ער נעקאָממען, פיהרטע ער זאָממט אבער אונד אדאָלף
צוריק אין זיינע וואָהנונג. אדאָלף וואר אויף דעם וועגע
קיינעם וואָרטעס מעכטיג, ער פיעבערטע אם גאנצען קאָר-
פער. דיא כתובה היעלט ער אין זיינער ברוסט-טאשע, דיא
ער אין זיין הערץ פּרעססטע, אלס מאן נון אין אָפּפענהיי-
מערס וואָהנונג קאם, דא שטירצטע אדאָלף פאָר אויפרע-
גונג צוזאממען, עס וואר, אלס אָב איהן שלאַג גע-
טראָפפען העטטע. עס וואַרען נאָר צו פיעלע שטירמישע
געפּיהלע, דיא זיך זיינער בעמעכטיגטען, דיא פאָראנגעגאנ-
גענע צערשעאַוּנג זיינער ליעבע צו טהערעזע, — דער
ענטדעקטע בעטרוג דעס פאטערס מיט דער איינזענען מאַכ-
טע, דיא אויפפינדונג דעס עהע-קאָנטראקטעס אונד זיינער
ערסטען געליעבטען צו זאָלכער צייט אונד אויף זאָלכעם
פלאטצע — אלל דאס וועטצטע זיין בלוט אין וואָלך פיע-
בערישע בעוועגונג, דאס ער ערשאָפפט ניעדערפיעל. —

דיא פייערנע אויפרעגונג דער נון גליקליך געוואָרדענען
מאַנני פערוואנדעלטע זיך בייא דיעזעם אונפאַלל וויעדער
אין שרעקען. מאן שיקטע שנעלל אום איינען ארצט —
אונד דיעזער זעלבסט ערשראק בייא דער האָכגראדיגען
היטצע אונד בייא דעם שנעללען לויף דעם פּולזעס, דיא
ער בייא אדאָלף נאָפּנדען.
אבער אויך ר' יעקב מוססטע נאָך הויזע געפּיהרט
ווערדען. וואָ ער עבענפאַללס וועגען דער פּיעלען ליידען
דער לעטצטען מאָנאטע אין איינע קראַנקהייט פערפיעל. אלל
זיינע בעטטעריגען ווארען ענטדעקט. ער קאָננטע דיא
שמאך אונד שאנדע ניכט ערטראָגען, מיט שיידען דאכטע
ער יעטצט דאראן, ווי ער אוים זיינעם גראָסען רייכטהומע
אין דיא טיפע דער ארמוטה געשטאָססען ווערדען ווירד.
— אלעקסי האטטע נון אין געגענווארט זיינער מאנטע
אונד זיינער געליעבטען טהערעזע פאָן זיינעם אָנקעל דען
נאַמען העראנגעזאָגט אויף דען ער. ווי מאן דיא כתובה אויפגע-
פינדען; דענן ר' יעקב זאָלטע יעטצט וויעדערנעננען דעם
יינגערען נעפּפען צו שמייכלען. — אין זיינער פיינדע ליעף
דאנן אלעקסי צו אָפּפענהיימער, אום דיעזע נאכריכט פאָן
זיינעם ברודער צו האָלען; אבער אדאָלף לאג בערייטס
אים פיעבער אונד פאַנטאזירטע.
אונד מאַיקום? — יא, דיעזער מאַנן אָהנע הערץ
וואר באלד וויעדער בייא זיינער גוטען לוינע. בייא זיינעם
קאלטען, ניכטערנען פערשטאנדע, מיינטע וויענען (וואנטע
ער זיינעם פערטרויטען דיענער) זאָלל דיעזער גוטע, מיין
שוואגער, דאס פערמאָגען דיעזעס עלענדען יונגען צוריק-
געבען — אונד ווענן דיעזער יונגע מיינע נעהמיעסטע
ענטדעקען זאָללטע — נון, איך האבע פערשטאנד גענוג,

אום מיך פאָן דיעזער קלעמטע לאָסצוריסען, אים נעגענ-
טהייל! איך האבע אין פערגעגיגען דאראן, איינמאל אין
מיינעם לעבען איינען קאמפף גענוג זאָלכע פערלייטונ-
גען אויסצופיהרען. מייגעטוועגען זאָלל ער אלל מיינע
לאסטער (חטאים) אלפאבעטיש (נאָך דעם „אלף בית")
אויפצעהלען, ווענן ער נור דאצווישען קיין איינציגעס פער-
בערענעס מיר נאכווייזען קאנן."
אם צווייטען אבענד נאָך דעם פאָרגעוועהנטען פאָר-
פאַללע וואר סימאָן וויטץ, אָדער זיסוויעריעס,
בייא מאַיקום ערשיענען, אום בייא איהם דיא ערסטע יאה-
רעס-ראטע פאָן 5000 גולדען איינצוקאססירען. — אלס
וויטץ איינגעטרעטען וואר, ריעף מאַיקום: „קעדל, דוא
קאָממסט מיר גערדע צור רעכטען צייט, אים מיטע צאָהן
גענונג דיך אויסצולאססען. וואס ווילסט דוא, קעדל! —
געלד ווילסט דוא, 5000 גולדען? עבענזאָפיעלע וואָנצען
קאָננטסט דוא אים הויזע מיינעס גאכבארס זאממלען. —
מיינעטוועגען, נעהמ זאָנ' עס דען קינדערן, דאס דוא צוינע
בייא דער היירטאטה איהרער עלטערן וואָרסט! הא! הא!"
„הונדרעס-פאָבער שויקע! (ריעף יעטצט וויטשאָי-
סקי מיט ביללענדער שטיממע) דוא גלויבסט, דוא האסט
עס מיט איינעם נארען צו טהון? אונזער איינס איזט זאָל-
כען לייטען וואָהל געוואכסען. איך בין אין דער באנדע
דיינעס געשוויסטער-קינדעס הערץ נעשיקט וואָרדען;
דוא האסט מיר פיר דיא יעהרליכען 5000 גולדען מיט דיי-
נעם לעבען גאראנטירט! (זיעהע 72-סטע פאָרטזעטצונג). איך
ווייס, וואס היער נעססערן אבענד פאָרגעפאַללען, — אויך
אונזער איינס לאָסט זיך זיינע זאַכע ניכט אבען און נוט אנגעלע-
גען זיין —, איך ווייס, דאס מאן דען עהע-קאָנטראקט בע-